

V Lísce jsme připravili podzimní rozesílku 16/2021 – najdete v ní pozvánky na akce a kampaně (str. 3–5), upozornění na grantové výzvy (str. 1), program Učíme se venku (str. 7), projekt Škola pro udržitelný život (str. 8–9), tipy na pomůcky a publikace (str. 12), nabídku vzdělávání (str. 9), nabídku výukových programů a projektových dnů pro školy (str. 10–11), zprávy a informace.

Některé texty rozesílky zůstávají beze změny, slouží jako rychlý zdroj informací.

Nové texty jsou označeny ikonkou

Archív rozesílek:

www.liska-evvo.cz/rozesilka

Sledujte prosím web a Facebook LÍSKY, kde vás aktuálně informujeme o konání/rušení akcí.

Akce do DIÁŘE:

15. září – 31. října	Osvětová kampaň STROMY a MY www.liska-evvo.cz
So – So 2.–9. října	Výstava na stromech www.vystavanastromech.cz
Úterý 12. října	Den pro Fairtrade www.mestovsetin.cz , www.liska-evvo.cz
Čtvrtek 14. října	Setkání MŠ a sítě Mrkvička www.alcedovsetin.cz , www.liska-evvo.cz
Úterý 19. října	Školní farmářský den, ZŠ Luhačovice www.liska-evvo.cz
Úterý 2. listopadu	Workshop Simulační a strategické hry www.liska-evvo.cz
Pátek 5. listopadu	Vsetín proti chudobě www.liska-evvo.cz

V PŘÍLOZE NAJDETE:

- 1 Kampaň Stromy a my – kalendář akcí
- 2 Soutěžní výzva Stromy a my
- 3 Setkání MŠ a sítě Mrkvička

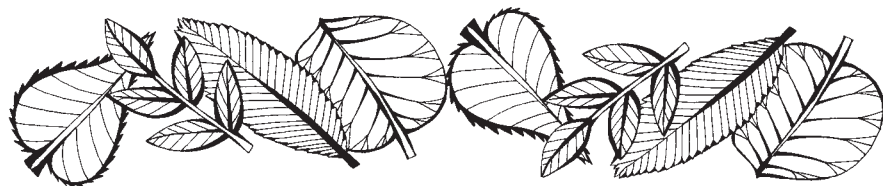
Zdroje (nejen) pro EVVO

Grantová výzva Zelené oázy
Obce, školy, neziskovky a další organizace v ní mohou získat až 140 tisíc korun na své projekty. Může to být třeba úprava veřejného prostranství, parku u školy nebo vznik komunitní zahrádky. Díky MOL Česká republika celkem rozdělí Nadace Partnerství 1,4 milionu korun! https://bit.ly/zeleneoazy_2021

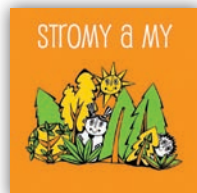
Vyhlášení výzvy NPŽP č. 4/2021: Výsadba stromů – individuální projekty. Vyhlášovatel Ministerstvo životního prostředí ČR
<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2730003&apc=nF2xx1-->

Vyhlášení výzvy NPŽP č. 5/2021: Výsadba stromů – grantové schéma
Vyhlášovatel Ministerstvo životního prostředí ČR
<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2730004&apc=nF2xx1-->

Sázíme budoucnost: Granty na výsadby stromů
Vyhlášovatel Nadace Partnerství
<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2680366&apc=nF2xx1-->

Osvětové kampaně LÍSKY

Ptáci – žijí tady s námi (1.–30. dubna)

Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny (1. května – 30. června)

Stromy a my (15. září – 31. října)

Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené – podpora Fairtrade (celoročně)

Poctivě vyrobené – podpora místní udržitelné ekonomiky ve Zlínském kraji (celoročně)

Po dobu trvání dané kampaně poskytujeme informace a rady k tématu, náměty a metodické listy pro práci s dětmi. V regionu jsou připravovány programy, výstavy, dny otevřených dveří, slavnosti, semináře a exkurze atd.

www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Podpořte LÍSKU

Programy a činnosti můžete podpořit finančně:

- ✓ členstvím v Klubu LÍSKY
- ✓ darem prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

Klub LÍSKY

Svým členstvím v Klubu LÍSKY podpoříte programy pro děti a osvětové kampaně, stanete se součástí dění, získáte informace a benefity a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte.

V roce 2020 členové Klubu Lísky zaslali 42.900 Kč. Děkujeme za dlouhodobou podporu, díky níž můžeme tvořit tematické programy a materiály pro učení venku.

Dar LÍSCÉ

prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

S LÍSKOU v přírodě je prima. Podporujeme pedagogy a lektory, aby přenesli výuku co nejvíce ven, do školních zahrad a okolí školy. Poskytujeme náměty a příklady, co a jak venku učit. Zaměřujeme se na budování a využívání zahrad a propagujeme benefity kontaktu dětí s přírodou. Aktivně se věnujeme tématu ptáci, stromy, voda, fair trade, místní udržitelná ekonomika a potravinová soběstačnost. Připravujeme výukové programy a projektové dny, žákovské kampaně, akce pro rodiny s dětmi, veřejnost, osvětové kampaně, konference, semináře, kurzy a exkurze pro pedagogy. www.darujme.cz/projekt/1203070

V roce 2020 jsme z vašich darů získali 14.406 Kč.

Velmi si toho vážíme a DĚKUJEME.

Zprávy z LÍSKY

Měsíc září jsme věnovali plánování, přípravě a realizaci projektových dnů a seminářů v programu Učíme se venku a Jak učit POLY. Poprvé jsme připravili Školní farmářský den pro dvě MŠ, jednu ve slovenské Žilině a druhou ve Zlíně.

Zahájili jsme Výstavu na stromech, připravujeme vsetínský Den pro fair trade a Vsetín proti chudobě. První říjnový víkend jsme strávili na Hájence na první Konferenci VENKU pro koordinátory EVVO, která měla úspěch u účastníků i lektorů, takže jsme rovnou naplánovali i druhý ročník v roce 2022!

V sobotu 25. září jsme připravili Farmářskou stezku a festival řemesel na Den Zlínského kraje, kterou navštívilo zcela objektivně na 3.000 účastníků.

Líska připravila program pro rodiny s dětmi již popáté. Letos byla účast nejvyšší. Ve Férové kavárně jsme uvařili cca 300 káv, padlo 26 litrů mléka.

Děkujeme, že jste přivedli děti a ukázali jim spolu s námi zajímavosti přírody, řemesla a tradice.

Děkujeme všem našim 50 lektorům, dobrovolníkům a řemeslníkům za 10 hodin poctivé práce a umu, který dnes věnovali rozzařeným dětským očím.

Děkujeme vedení Zlínského kraje a lidem z organizačního týmu za pozvání, skvělé zázemí a dárky pro děti.

Děkujeme počasí, že bylo při nás.

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY a podpořte důležitá témata –
PTÁCI, ZAHRADA, STROMY, FAIR TRADE
a **místní udržitelná ekonomika**,
www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Hlavním cílem kampaní je osvěta tématu s dopadem na šetrnější a odpovědnější přístup k přírodě a životnímu prostředí.

Každá kampaň má **klíčovou akci a kalendář akcí**, sestavený i z vašich aktivit a programů. Ke kampani je vydána **tisková zpráva**, osvětové a didaktické **materiály, metodické listy či pomůcky**.

Ke zveřejnění a sdílení uvítáme i vaše náměty a materiály. Kampaň je prezentována v rozesílce Lísky, na webu a Facebooku.

■ **Pozvánka na odpolední program v rámci vsetínského Dne pro Fair trade.**

Pozvánky

14.
října
2021

AKREDITOVANÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM 9/LÍSKA

Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ (polytechnické vzdělávání, EVVO)

Workshop a regionální setkání pedagogů mateřských škol **sítě MRKVIČKA**, školních koordinátorů EVVO a pedagogů předškolního vzdělávání.

Srděčně Vás zveme na tradiční vzdělávací akci, na které Vám představíme aktivity, pomůcky a metodiky z projektů a programů LÍSKY, ALCEDA, Přírodovědného centra Trnka při DDM Uherské Hradiště i partnerských organizací.

TERMÍN: čtvrtek 14. října 2021, 9.30–15.00 hodin
MÍSTO: Hájenka Na novém světě, Semetín, Vsetín
<http://www.alcedo-vs.cz/ubytovani/terenni-stredisko-hajenka.html>

OBSAH:

- **Proč s dětmi do přírody:** environmentální výchova, smysl a cíle, motivace, návaznost na RVP PV, odkazy a doporučení na informační i finanční zdroje.
- **S dětmi v přírodě v každé roční době:** metody a činnosti vhodné pro environmentální výchovu i polytechnické vzdělávání – praktické ukázky činností, pokusů, metodik a pomůcek.
- **Jak to děláme u nás:** výměna a sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe.

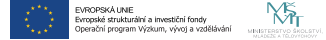
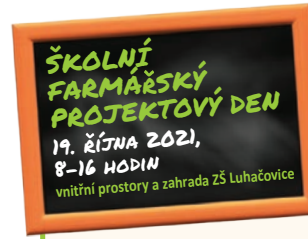
DOPORUČENO: vedení a učitelé MŠ, dětských skupin, lesních školek a klubů, školní koordinátoři EVVO v MŠ, vychovatelé ŠD
LEKTOŘI: Iva Koutná, Lenka Pavelčíková, Jaroslav Hlinský a další
HODINOVÁ DOTACE: 8 hodin (1 hodina = 45 minut)
CENA: 550 Kč (zahrnuje stravu, lektorské a org. zajištění, metodickou sadu)
Členové klubu LÍSKY, sítě Mrkvička: 450 Kč
Akreditováno MŠMT v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků č.j. MŠMT 27443/2019-1-830.

ORGANIZAČNÍ POKYNY:

- **Stravování:** na místě bude zajištěno stravování, káva
- **Doprava:** individuálně (není ze strany LÍSKY zajišťována)
- **Účastníci získají osvědčení a pro svou organizaci sadu metodických materiálů, vč. publikace celoročních námětů** Objevujeme a pozorujeme přírodu se skřítem Lískáčkem.
- **S sebou:** pohodlný oděv a obuv s ohledem na aktuální počasí, přezůvky do budovy, dle možnosti a uvážení vlastní materiály pro výměnu zkušeností, fotografie z činnosti apod.
- **Přihlášky zasílejte do 29. 9. 2021 na adresu: infoevvo@seznam.cz**
- **Informace a přihlašování: infoevvo@seznam.cz, 605 806 840**
- **Spojení MHD:** http://www.csadvs.cz/download/jr/2014-2015/mhdvs/IV_0945003.pdf
Hájenka – cca 7 km od Vsetína, Hájenka je dostupná MHD, která jede od vlakového i autobusového nádraží. Z konečné MHD v Semetíně, budete pokračovat pěšky cca 400 m po cestě směrem nahoru. Hájenka je hned vedle cesty.
Mapa: Vsetín – Semetín (překontrolujte si polohu na internetu před plánovanou trasou)
GPS: 49°19' 55,61" N ; 17°55' 45,587" E (www.mapy.cz/491955587N175545697E) (www.mapy.cz)

Akce je spolufinancována z prostředků Zlínského kraje a Ministerstva životního prostředí.

LÍSKA, z.s., Dolní náměstí 429, 755 01 Vsetín • infoevvo@seznam.cz • www.liska-evvo.cz

ZŠ Luhačovice a LÍSKA, z.s. srdečně zvou na ŠKOLNÍ FARMÁŘSKÝ DEN

Hlavním tématem je přírodní a kulturní dědictví regionu, řemesla a tradice, místní produkce a zemědělství, příběhy jídla a zdravý životní styl.

Žáci pracují ve výuce i v domácí přípravě na vybraných tématech a připravují aktivity pro své spolužáky, děti MŠ, rodiče a veřejnost.

8:00–14:00 hodin:

„DĚTI DĚTEM“

Určeno pro žáky základní školy.

Sdílený program třídy:
ovoce našich zahrádek, podzimní strom, malba ovoce, tvoření z přírodnin, bramborovi ječci a strašáci, nářečí na Slovácku, zapomenutá řemesla, krásná dřeva, kouzelná hlína, farmáři, recepty, zdravé vaření, pohyb, bylinky a další.

- Ukázky a praktické dílny řemesel a rukodělných činností regionálních výrobců.
- Program Lísky Odkud se bere jídlo.

Doprovodný a kulturní program:

- Výstupní folklorního souboru Malé Zálesí Luhačovice – cimbálová muzika v respiriu školy.
- Ukázky práce studentů z uměleckých řemesel a gastronomických oborů – SOŠ Luhačovice.
- Pohybové a jiné aktivity – SVČ Luhačovice.
- Prohlídka školní přírodní zahrady.
- Ukázky léčivých bylin.
- Určování koření podle vůně.
- Ukázka práce mladých včelařů školy s ochutnávkou.

FÉROVÁ KAVÁRNA, BRAMBŮRKY OD FARMÁŘE, MLÉČNÝ KARAMEL, OCHUTNÁVKA SLADKÝCH DEZERTŮ, MOŠTOVÁNÍ Z HOSTĚTINA.

14:00–16:00 hodin:

„DĚTI, LÍSKA A REGIONÁLNÍ VÝROBCI PRO RODIČE A VEŘEJNOST“

Určeno pro rodiče s dětmi, přátele školy, veřejnost.
Do programu přispějí žáci školy i místní řemeslníci a výrobci:

- Práce dětí.
- Ukázky a praktické dílny řemesel a rukodělných činností regionálních výrobců: zpracování ovčí vlny, kolovrátek, panenky pro radost, šití valašských krojů, práce s lupenkou pilkou, dřevěné hračky a dekorace, výroba slaměnné ošatky, paličkování, práce se dřevem, sekání písma do žuly a pískování skla a další.

AKCE SE KONÁ ZA KAŽDÉHO POČASÍ.

V průběhu školního farmářského dne prosíme o dodržování hygienických nařízení školy.

Během akce budou pořizovány fotografie a kamerové záběry. Výstupy budou využity pro dokumentaci projektu a propagaci tématu.

Akce koná ve spolupráci s projektem Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Luhačovice II, reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/001/0070

Pátý ročník Národní konference EVVO a environmentálního poradenství Krajina pro život Čtvrtek 21. 10. 2021 od 9.00 do 17.00 hodin, Hotel International Brno

Program se pořadatelé snaží poskládat tak, aby se účastníci seznámili s krajinou z nejrůznějších pohledů - lesnického, zemědělského, ekologického, estetického, praktického či ochrannářského. Hlavním smyslem setkání by měla být inspirace pro vzdělavatele, tedy proč a jak o krajině učit. Součástí bude předání ceny Ekopublika 2020. Akce se uskuteční v den zahájení festivalu Ekofilm. Program a pokyny k registraci najdete na www.konference-evvo.cz.

Akci připravují Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání a Chaloupky o.p.s., zadavatelem je Ministerstvo životního prostředí.

Badatelé

Online kurz **UČÍME BADATELSKY**, 7 lekcí – první lekce již 12. října, poslední 23. listopadu. Budete moci postupovat vlastním tempem, studovat dle vašich časových možností a kdykoliv se k lekcím vrátíte.

Více informací a registrace na www.ucimebadatelsky.cz

Dětský festival řemesel a profesí budoucnosti, 23. října, 14/15 Baťův Institut, ZLÍN

VSETÍN PROTI CHUDOBĚ, 5. listopadu 2021, 8. ročník

Akce probíhá v rámci celonárodní kampaně Česko proti chudobě, a má podobu žákovského sympózia, kde žáci a studenti vyhledávají globální problémy či informace o zemích rozvojové spolupráce s Českou republikou, analyzují, diskutují a definují klíčové problémy, následně navrhnou a v průběhu školního roku realizují žákovskou kampaň.

VÍCE INFORMACÍ: www.ceskoprotichudobe.cz
www.liska-evvo.cz/doc/vsetin-proti-chudobe

LÍSKA

Rozesílka LÍSKY 16/2021

strana 3

Osvětová kampaň STROMY a MY

15. 9. – 31. 10. 2021

Garant: Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště

Líska připravuje pro školy, organizace, děti i dospělé a širokou veřejnost další ročník osvětové kampaně.

Poskytneme vám rady a informace k tématu, metodické listy pro práci s dětmi, pozveme vás na programy, výstavy, semináře a exkurze, čekají Vás soutěže i zajímavá setkání na mnoha místech našeho regionu.

JAK se můžete zapojit:

- výsadbou stromů a keřů,
- úpravou nebo brigádou v parku, sadu, zahradě i lese (ideálně po dohodě v obci a s místními spolky),
- vyhlášením soutěže či soutěžní výzvy,
- přípravou přednášky, semináře a besedy, exkurze a vycházek,
- promítáním tematických filmů,
- nabídkou výukových programů a projektových dnů pro školy,
- pozváním na slavnost,
- můžete také přispívat svými zkušenostmi, příběhy, příklady dobré praxe, postřehy nebo i odbornými názory, poradenstvím či náměty na aktivity na facebookovém profilu kampaně, viz odkazy na www.liska-evvo.cz
- umístěním banneru kampaně na váš web,
- sdílením akcí na vašem FB, webu apod.

CO je potřeba pro zapojení udělat:

Připravte vlastní akci (viz doporučený seznam) a pošlete základní informace přes google formulář <https://forms.gle/sgxVfMRskPzvQFLM9>, ideálně do 10. září.

Nejjednodušším způsobem je sdílet příspěvky na sociálních sítích a přispívat svými zkušenostmi, příběhy, příklady dobré praxe, postřehy nebo i odbornými názory na facebookovém profilu kampaně.

Vaše pozvánky a letáčky k akcím v rámci kampaní, kterými se chcete připojit zasílejte na infoevvo@seznam.cz HESLO: STROMY a MY

www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

www.liska-evvo.cz/doc/stromy-a-my

11. ROČNÍK OSVĚTOVÉ KAMPANĚ STROMY a MY

15. 9.–31. 10. 2021 **Kalendář místních a regionálních akcí ve Zlínském kraji**

NÁZEV AKCE - MÍSTO KONÁNÍ	PORADATEL - KONTAKT
Soutěžní výzva: Stromy a my, 2. ročník uzavře: čtvrtek 31.10. 2021	LÍSKA, z.s. www.liska-evvo.cz
Fotosoutěž: Strom a jeho příběh	Střední škola Kostka, Vsetín - Muzeum regionu Valašsko jaroslavasevcikova@seznam.cz
Vycházky stromy a jejich obyvatele okoli ŠS Kostka, Panská zahrada	Střední škola Kostka, Vsetín jaroslavasevcikova@seznam.cz
<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 5px;">15. 9. - 2. 10. 2021</div> <div> Výstava na stromech 2021 – Život v baobábu - Vsetín, Dolní náměstí – Park u zámku – Hájenka Semetín - Ročnov pod Radhoštěm, Městský park - Valašská Poňanka, před školou - Uherské Hradiště, Jezuitská zahrada - Uherský Ostroh, Park u kapličky - Ostrožská Nová Ves, park před Sínatými lázněmi - Suchá Loz, školní zahrada </div> </div>	https://fairtrade.cz/zapojte-se/vystava-na-stromech/
<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 5px;">7. - 8. října</div> <div> Dřevo je můj chléb Park a skanzen Rochus Uherské Hradiště </div> </div>	www.skanzenrochus.cz
<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 5px;">20. října</div> <div> Den stromů Panská zahrada Vsetín </div> </div>	ALCEDO Vsetín www.akcedovsetin.cz
<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 5px;">20. října</div> <div> Den stromů Jezuitská zahrada Uherské Hradiště </div> </div>	DDM Škola Uherské Hradiště www.ddmiskola.cz
<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 5px;">23. října</div> <div> Stromy pro Rochus Park a skanzen Rochus Uherské Hradiště </div> </div>	www.skanzenrochus.cz
<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 5px;">1. - 31. října</div> <div> Naučná stezka Na stromě to žije </div> </div>	Park a skanzen Rochus www.skanzenrochus.cz
<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-right: 5px;">1. - 31. října</div> <div> Výstava Ovocní velikáni </div> </div>	Park a skanzen Rochus www.skanzenrochus.cz

Stromy pro budoucnost
 Nadace Partnerství vyzývá: zasadte se s námi o lepší budoucnost a přidejme společně do české krajiny 10 milionů stromů.
www.sazimebudoucnost.cz

Strom roku 2021
 Anketu podporuje aktivní lidé v péči o stromy v jejich okolí. Podpořte váš oblíbený strom prostřednictvím DMS nebo online.
www.stromroku.cz

Metodické listy do výuky či plakáty k tématu můžete získat v LÍSKĚ – infoevvo@seznam.cz

Více informací na www.liska-evvo.cz a na webech zapojených partnerů. [www.facebook.com/Stromy a my](https://www.facebook.com/Stromy_a_my)

UŽITÉ ODKAZY: http://stromroku.cz - www.meizstromy.cz - www.dendrologie.cz - www.arboristika.cz - www.stromyazivot.cz - www.zapomenuotedrudy.cz - www.stare-odrudy.cz - www.ovocne-steky.cz - www.pamatnostromy.cz - www.starestromy.cz - www.nadacepartnerstvi.cz

HLAVNÍ GARANT:
 Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště
www.skanzenrochus.cz

Soutěžní výzva LÍSKY • 2. ročník STROMY a MY

Soutěžní úkol číslo 1

OKNO DO PODZIMU

- Udělejte si kouzelnou vitráž s využitím listů stromů.
- Z kartonu vystříháte a dle rámeček (jako mají obrázky). Nasbírejte a vyfotíte si pár barevných listů. Ty pak vlepíte do rámečku. Vznikne krásná podzimní barevná vitráž.
- <https://ucimesevenuku.cz/atelier/listove-vitraz/>

Soutěžní úkol číslo 2

LISTOVÉ LEPORELO

- Vyhledejte v přírodě aspoň 5 různých tvarů listů, které teď na podzim září barvami.
- Pokus se určit druh stromu, třeba i s pomocí určovacích klíčů nebo atlasů.
- Každý list rozstříháte v polovině a nalepíte na jeden arch papíru A5.
- Pak dokreslíte a vybarvíte co nejpodobněji druhou polovinu listu (tu chybějící, ustríženou).
- Hotové archy papíru s dokreslenými listy slep do leporela, zapíšete názvy dřevin.
- Leporelo vyfoťte a pošlete fotografii, můžete připojit i seznam určených dřevin.
- <https://ucimesevenuku.cz/laborator-venku/listova-leporela/>

Soutěžní úkol číslo 3

RECEPT

- Vyber si nějaké jedlé plody keřů či stromů a připrav z nich pokrm. Můžeš využít rodinný recept, nebo vyhledat v knižkách, časopisech či na internetu.
- Zašli nám fotografii plodu, pokrmu a recept.

Soutěžní úkol číslo 4

DEN STROMŮ

- Zjistí ve své škole, v obci nebo v blízkém okolí, kde se koná oslava Dne stromů, který připadá na 20. října.
- Vyjde se tam, nebo uspořádá oslavu ve vaší třídě, družině, oddílu či u vás doma.
- Z oslavy nám pošlete fotografii.

Vyberte si aspoň jeden ze 4 soutěžních úkolů. Splnění prosím zaznamenejte na fotografii.

Fotografie, obrázky či příběhy, opatřené kontaktními údaji:
 jméno a příjmení autora, škola, věk, e-mail, poštovní adresa.

Zasílejte do 31. 10. 2021 na adresu:
infoevvo@seznam.cz,
 HESLO: STROMY a MY

Vybrané soutěžní úkoly odměníme.

Soutěžní výzva je aktivitou 11. ročníku osvětové kampaně **STROMY a MY**
 KONTAKT: LÍSKA, z.s., Dolní náměstí 429, 755 01 Vsetín, infoevvo@seznam.cz [www.facebook.com/Stromy a my](https://www.facebook.com/Stromy_a_my)
www.liska-evvo.cz

LÍSKA

Rozesílka LÍSKY 16/2021

strana 4

DEN STROMŮ

22. 10. 2021
OD 9 DO 11.30 HODIN

PANSKÁ ZAHRADA
VSETÍN

Dopolední zážitkový program určený pro MŠ, 1. a 2. ročníky ZŠ a veřejnost.

Těšit se můžete na pohybové, vzdělávací a výtvarné aktivity a ukázkou moštování spojenou s ochutnávkou moštu a sušených plodů.

ROSTE TIŠE MNOHO LET
SVĚ LISTY PÍŠE S LÁSKOU
KDYŽ NAM V LÉTĚ DÁVÁ KVĚT
NAZÝVÁME JI KRÁSKOU

VYHLÁŠENÁ V KAŽDÉM VČELSTVU
JE POSVÁTNOU VĚŽI
VZOREM JE I UČITELSTVU
ČASTO JI LEV STREŽI

ALCEDO

V případě nepříznivého počasí se akce ruší.
Garant akce: Mgr. Lukáš Kamas, 731 575 846
www.alcedovsetin.cz

Podzimní stezka

STROMY A MY

aneb
"NEŽ PŮJDE PŘÍRODA SPÁT"

2. - 30. 10. 2021

Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves

Start: dětské hřiště v lázních

Stezka je určena pro rodiny s dětmi do 10 let

Líska NADĚDINĚ

více informací na: www.nadedine.cz

Výstava na stromech, 2.–9. října 2021
Výstavový happening na podporu důstojné práce

Od soboty 2. října má v rámci Výstavy na stromech svou premiéru výstava Život v bavlně. Po celý týden na více než 100 místech republiky mohou lidé nahlédnout do života pěstitelů bavlně v Indii.

Ve Vsetíně najdete výstavu na Dolním náměstí, v Parku u zámku a v okolí Hájenky Na Novém světě v Semeťíně.

Pokud chcete k tématu něco promítnout, doporučujeme například dokument k oděvnímu průmyslu Mzda, ze které se dá uživit, reportáž pro TV Prima z výroby bot v Indii nebo český dokument z výroby bot v Indii Ve stínu Taj Mahalu, pokud máte víc prostoru, koukněte na skvělý dokument The True Cost (YouTube v AJ nebo ulož.to s CZ titulkem),

Sledujte FB: www.facebook.com/podporujfairtrade a na www.facebook.com/FairtradeCzSk.

www.vystavanastromech.cz • www.fairtrade.cz

VÝSTAVA NA STROMECH

Na téma **2. - 9. října 2021**

ŽIVOT V BAVLNĚ

www.vystavanastromech.cz

park Sirnaté lázně
Ostrožská Nová Ves

NADĚDINĚ

www.nadedine.cz

Líska

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 16/2021

strana 5

Zprávy z webu a tisku

Envicentrum ve Vysokém Poli nabízí ponaučení, zábavu i relax

Vysoké Pole, obec v srdci Vizovických vrchů ležící pod pověstmi opředenou horou Klášťov, má rozhodně lidem co nabídnout. V souvislosti s turistikou je s tímto místem nejčastěji spojovaný název Envicentrum pro krajinu Vysoké Pole (Envicentrum). Právě tam během sezony zavítají tisíce návštěvníků, především dětí.

Zdroj: https://zlinsky.denik.cz/zpravy_region/envicentrum-ve-vysokem-poli-ponauceni-zabava-relax-20210923.html

Tisková zpráva 20. 9. 2020

Ekoškola - vzdělávání, které má smysl!

Mezinárodní program Ekoškola získal nejvyšší ocenění v cenách SDGs 2021 v kategorii Vzdělání.

Vzdělávací centrum TEREZA prostřednictvím mezinárodního programu EKOŠKOLA už více než 15 let pomáhá dětem žít v souladu s přírodou a zapojit se do proměny naší společnosti k udržitelné bezuhlíkové budoucnosti.

„Věříme, že udržitelnou budoucnost lidí na naší planetě můžeme zajistit hlavně skrze naše děti. A to znamená skrze kvalitní vzdělávací systém. Ekoškola se snaží takový systém spoluvytvářet. Jako vzdělávací program má v České republice zásadní společenský cíl: **Podporovat rozvoj a vzdělávání dětí ve školách takovým způsobem, aby byly schopné a ochotné aktivně a samostatně zlepšovat své životní prostředí.** Ekoškola je o vzájemných vztazích, demokracii, respektu, partnerství a zodpovědnosti. Je to o světě, ve kterém děti žijí, a ve kterém žít chtějí.“, říká Jan Smrčka, vedoucí programu Ekoškola.

Ekoškola byla již v roce 2020 nominována mezi finalisty v kategorii Klimatická změna a Veřejná sféra. Záběr programu je totiž v rámci cílů udržitelného rozvoje široký. Svoji činností se program dotýká mnoha cílů a snaží se maximálně naplňovat myšlenky, které za nimi stojí.

„Přijde mi, že je to nepropracovanější systém dlouhodobého vzdělávání a výchovy dětí v duchu učení pro budoucnost.“, doplňuje učitelka Monika Olšáková, která získala 2. místo v GLOBAL TEACHER PRIZE v roce 2019.

V České republice je do programu zapojeno více než 400 škol a 70 000 dětí a učitelů. Realizovat program na školách pomáhá TEREZE i dalších 6 středisek ekologické výchovy a vyškolený tým mentorů a konzultantů. Nejvíce však záleží na skvělých učitelích, rodičích a samozřejmě dětech, kteří pracují přímo ve školách.

Unikátnost programu vyplývá z metodiky 7 kroků, která je jednotná pro všechny Ekoškoly na celém světě. Jednoduchý postup od založení týmu, zjišťování silných a slabých stránek školy, plánování změn až po vyhodnocování úspěchů i stanovování si vlastních hodnot. **Tím rozvíjí u dětí samostatnost, umění řešit problémy a víru v úspěch jejich vlastních činů.** A navrch dochází ke zlepšení životního prostředí, ve kterém děti žijí.

Cílem programu do budoucna je zapojit co největší počet mateřských, základních a středních škol v České republice. Program totiž skvěle rozvíjí to, co české školství zatím těžce hledá. Kompetence, které děti opravdu potřebují ke svému budoucímu životu.

Již od roku 2017 oceňuje Asociace společenské odpovědnosti projekty, které míří k naplňování Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) od OSN a nechávají Česko stoupat k lepší budoucnosti.

Ceny SDGs dávají příležitost velkým globálním firmám, ale i malým a středním podnikům včetně neziskových organizací, škol i měst, ukázat, jakým způsobem pomáhají svým podnikáním a činností aktivně naplňovat principy udržitelného rozvoje. Nejen to. Svými činy motivují další letět stejným směrem – k začlenění Cílů udržitelného rozvoje do svých každodenních aktivit.

Vzdělávací centrum TEREZA, z. ú.
Mezinárodní program Ekoškola
Haštalská 17
Praha 1, 110 00

Kontaktní osoba:
Jan Smrčka
E-mail: jan.smrcka@terezanet.cz
Mobil: 603 147 167

Strom roku 2021

Vítězem ankety Strom roku 2021 se stala Zpívající lípa! Titul Strom roku tak míří do obce Telecí na Svitavsku. Na jaře příštího roku bude lípa už tradičně reprezentovat Českou republiku v celoevropské soutěži European Tree of the Year!

2. místo obsadilo Dubisko valašsko tvrdé (Kozlovice, Moravskoslezský kraj)
3. místo obsadil Smrk ztepilý na ulici Ramešova (Brno)

Kompletní výsledky najdete na webu www.stromroku.cz/vysledky

Inspirace a výzvy

Hledáme eko-začátečníky i zkušené eko-matadory a vyzýváme vás: Máte na to?

Dáte DESET DEKA EKA každý týden?

Deset týdnů výzev a kroků k udržitelnějšímu životu doma i venku.

Výzvy snadné i složité.

Někdy stačí otočit kohoutkem, jindy vás pošleme do ulic.

Hrábnete si do spižírny i do svědomí.

A děti vezměte s sebou, máme výzvy i pro ně.

Každý týden dostanete e-mailem balíček s čerstvou výzvou na nové téma.

Plnění je na vás, ale nenecháme vás v tom samotné. Na FB vám rádi pomůžeme my nebo spoluplniči.

Tak klikněte: www.DesetDekaEka.cz

Těšíme se ve výzvě na vás.

Organizátoři z Ekologického institutu Veronica.

P.S.: Velké věci začínají malými kroky. Když chcete změnit svět, musíte změnit nejdříve sebe.

Děkujeme za šíření výzvy.

Líška

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 16/2021

strana 6

Učíme se venku

Spojujeme učitele, rodiče i odborníky. Chceme, aby se každé dítě v ČR rozvíjelo zdravě díky tomu, že si hraje a že se učí v podnětném prostředí venku.

Že výuka venku, v přímém kontaktu s přírodou a se světem, přináší dětem mnoho výhod, jednoznačně potvrzuje praktická zkušenost ze škol i odborný výzkum. Učení venku je názornější, zlepšují se vzdělávací výsledky, roste motivace dětí k učení, posiluje se jejich zdraví – to jsou jen některé z jasných benefitů tohoto přístupu.

Přesto učení se venku, mimo třídu a budovu školy, není příliš rozšířeno. Učitelé a školy vydávající se cestou učení venku musí překonávat řadu překážek, organizačních, metodických i legislativních. Tyto překážky se nezdají tak velké, když znáte ty správné triky, jak se s dětmi venku učit a jak takovou výuku zorganizovat. Jsme tu proto, abychom vám s tím pomohli.

Na webu www.ucimesevenku.cz poznejte 7 dobrých důvodů:

PROČ se učit s dětmi venku.

Inspirujte se, CO a JAK učit venku v různých předmětech.

Seznamte se s učiteli a řediteli, kteří venku učí.

Zjistěte, jaké pomůcky není třeba kupovat.

Vyzkoušejte osvědčené aktivity pro učení venku. Přijďte na seminář.

Saňte se součástí i uzavřené skupiny **UČÍME se VENKU na facebooku!**

Sdílejte na webu či na facebooku také vaše příběhy a zkušenosti.

Doporučte tyto stránky přátelům a kolegům.

V přírodě začíná barevný bál.

Náměty na podzimní aktivity venku.

<https://ucimesevenku.cz/kurz-10krokuven-podzim2021/>

SEZNAM NEJLEKČÍ NA CELÝ ROK

<https://ucimesevenku.cz/lekce-ktere-vas-vytahnou-ven/>

METODIKY UČÍME se VENKU

www.chaloupky.cz/ucime-se-venku/

Učíme se venku s LÍSKOU

Pracujeme na 4 nových programech Učíme se venku s LÍSKOU pro MŠ, ŠD, I. stupeň ZŠ a SVC.

Pro pedagogy vznikne nová metodika s ověřenými náměty pro jednotlivá roční období.

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2021.

Sledujte náš web, facebook a rozesílku..

7 DŮVODŮ, PROČ UČIT VENKU

1. Děti učení venku baví

Učení venku je názorné, třírozměrné a pestré. Přináší mnoho nových podnětů nejen pro naše smysly, ale i pro naše myšlení.

2. Zvyšuje zájem o učení

Spojení se skutečným světem přináší pocit smysluplnosti učení. Roste pocit uspokojení z vlastního učení. Snižuje se počet absencí.

3. Zlepšuje vzdělávací výsledky

Co se naučíme skrze zážitky venku, se v mozku ukládá hlouběji a snadněji se vybavuje. Kontakt s přírodou zlepšuje pozornost a soustředění.

4. Podporuje zdraví dětí

Pobyt a pohyb venku snižuje nadváhu a obezitu, zlepšuje fungování imunitního systému a snižuje počet nemocí.

5. Děti i učitelé jsou spokojenější

Kontakt s přírodou významně přispívá k duševnímu zdraví a pohodě. Snižuje stres, úzkosti a deprese.

6. Posiluje vztahy mezi dětmi i s učiteli

Venku děti rozvíjí nejen své znalosti, ale současně i emoční a sociální inteligenci. Snižují se důvody ke vzniku agresivity a násilí.

7. Učit venku je přirozené

Děti se učily venku více než 99% lidské historie. Jsou na to připravené.

The infographic features a central blue arrow pointing right with the text "Učíme se venku". Surrounding it are eight circular icons, each with a small image and a text box:

- Proč učit venku**: Icon of a book titled "Tečnické listy za hubou".
- Lekce a pracovní listy volně ke stažení**: Icon of a blue folder.
- Jak si vyrobit a nekupovat pomůcky**: Icon of a cardboard box with a leaf.
- On-line kurzy**: Icon of a laptop and smartphone.
- Videa a příklady z praxe**: Icon of a video player.
- Festival Učíme se venku**: Icon of a group of people sitting on the grass.
- Semináře po celé ČR**: Icon of a green map of the Czech Republic.
- Podporující komunita na sítích**: Icon of Facebook and Instagram logos.

At the bottom, the website www.ucimesevenku.cz is listed.

Udržitelný rozvoj

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Kdo ušil naše tričko? Kdo vypěstoval kávu, kterou pijeme? Kdo nakupuje české zbraně? Kdo prodává v obchodu dole na rohu? Kam mizí naše odpadky? Kdy vás naposledy požádal na ulici někdo o peníze? Proč se potýkáme s čím dál tím většími suchy a hrozivějšími povodněmi? Pokud si na tyto otázky odpovíme, zjistíme, že náš svět je propojený víc, než si myslíme.

Více než kdy dřív tak platí citát Johna Donneho, který již v roce 1624 pronesl, že "Žádný člověk není ostrov sám pro sebe". Z toho pro nás vyplývají nejen nové příležitosti, ale i výzvy.

Proto se téměř všechny státy světa, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů rozhodli najít cestu jak těmto výzvám, jež souvisejí s rozvojem našeho světa, společně čelit.

Výsledkem této snahy jsou Cíle udržitelného rozvoje. Jedná se o dokument schválený členskými státy OSN.

Jednotlivé cíle naznačují oblasti a ukazují směry, kterými bychom se měli v následujících 15 letech vydat, pokud chceme přispět k rozvoji, který nebude probíhat na úkor společnosti ani přírody. Takovému rozvoji, který naplní potřeby současné generace bez toho, aniž by ohrozil životní podmínky generací dalších. Dokument obsahuje 17 cílů, kterých by mělo být dosaženo do roku 2030.

Konkrétní seznam všech cílů je a jejich podrobný popis naleznete v levém sloupci pod čísly jednotlivých cílů a na webových stránkách Informačního centra OSN. Pod každým cílem naleznete kromě nejdůležitějších informací a zajímavostí také tematický Metodický balíček www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/, který je určen především pedagogům pro práci s tématem ve výuce.

Cíle se se věnují těmto tématům:

Globální rozvojové vzdělávání

Globální rozvojové vzdělávání je celoživotní vzdělávací proces, který vede k porozumění ekonomických, sociálních, politických, environmentálních a kulturních procesů, které čím dál více ovlivňují životy lidí v globalizovaném světě. Rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů tak, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů. (definice dle Národní strategie)

Globální rozvojové vzdělávání směřuje k přijetí zodpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život.

HLAVNÍ TÉMATA GRV:

Globalizace a vzájemná závislost jednotlivých částí světa

- ekonomická globalizace včetně světového obchodu a etického spotřebitelství,
- kulturní, sociální a politická globalizace,
- migrace ve světě,
- mezinárodní instituce

Lidská práva

- základní lidská práva,
- dětská práva a práva seniorů,
- rovné příležitosti a tolerance k jinakosti,
- demokracie a dobré vládnutí,
- rovnost mužů a žen

Globální výzvy

- odstranění chudoby a nerovnosti,
- vyšší míra vzdělanosti,
- zdraví obyvatel,
- potravinové zabezpečení,
- přístup k nezávadné/pitné vodě,
- životní prostředí a klimatické změny,
- populační růst,
- mírová řešení konfliktů,
- odstranění digitální nerovnosti

Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce

- rozvoj, jeho pojetí a kulturní podmíněnost,
- cíle udržitelného rozvoje,
- historie, motivy, principy humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktéři mezinárodní humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktivity České republiky a EU v oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce

Strategie GRV a osvěty o globálních souvislostech 2018–2030 ke stažení ZDE:

<https://arpok.cz/co-delame/globalni-rozvojove-vzdelavani/>

Možnosti zapojení škol najdete zde: <https://arpok.cz/pro-pedagogy>

Doporučené odkazy, videa a publikace

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Více podrobných informací, studijní materiály, akční manuály a mnoho dalších zdrojů na ústřední stránce OSN k SDGs 17 Goals to Transform Our World. Najdete zde i odkazy na stahování ikon, publikací i filmů k SDGs v češtině.

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

Největší lekce pro svět – jak se každý můžeme zapojit?

Organizace spojených národů vyhlásila 17 cílů udržitelného rozvoje, které musíme splnit do roku 2030. To však OSN nezvládne sama a potřebuje pomoc každého z nás. Jak se zapojit?

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

www.youtube.com/watch?time_continue=73&v=bFWSFJTjP9E&feature=emb_logo

Co jsou to Cíle udržitelného rozvoje? Co je to udržitelný rozvoj?

A jak může pomoci každý z nás? Informační video vzdělávacího programu

Opravdový svět, Adra, o.p.s. www.youtube.com/redirect?event=video

www.adra.cz/opravdovysvet

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

Akreditované vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Pro školy a školská zařízení i neziskové organizace připravujeme akreditované vzdělávací programy, vč. ONLINE formy:

TÉMATY VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ:

- Studium k výkonu specializované činnosti v oblasti environmentální výchovy – školní koordinátor EVVO v MŠ, ZŠ, SŠ, SVČ.
- Rozšiřující studium pro školní koordinátory EVVO.
- EVVO v kostce.
- Učíme se venku.
- Učíme se s POLY (polytechnické vzdělávání) – MŠ, ŠD, SVČ.
- Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti (polytechnické vzdělávání).
- Badatelsky orientovaná výuka – ZŠ.
- Projektová a tematická výuka v EVVO – ZŠ, SŠ.
- Školní přírodní zahrada – plánování a budování, praktická péče o zahradu s dětmi, využití ve výuce, vč. proškolení týmu k využití nové zahrady či prvků.
- Projektové dovednosti (nejen) v EVVO.
- Ekologizace provozu školy v praxi.
- Výtvarné, rukodělné a řemeslné činnosti.
- Osobnostně sociální rozvoj pedagogů.
- Lektorské dovednosti.
- Tematická exkurze za příklady dobré praxe (přírodní zahrada, farma, polytechnika apod.).

Pro neziskové organizace nabízíme workshopy a konzultace:

- strategické plánování
- práce s veřejností, s médii, prezentační dovednosti, marketing
- facilitace malých skupin a plánování

Akci zajistíme i na míru pro skupiny pedagogů z jedné či více škol, např. v rámci projektu MAPII. Pro účastníky vzdělávání nabízíme i metodiky, pomůcky a další materiály.

Informace a přihlášky: infoevvo@seznam.cz

V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- **přírodní zahrada** – plánování, podíl na zpracování projektové dokumentace, vč. architektonických návrhů, výběr prvků, didaktické využití pro aktivity s dětmi, proškolení pedagogů apod.,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí. **Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY,** www.liska-evvo.cz/doc/knihovna

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MRKEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na:

www.pavucina-sev.cz, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je **ALCEDO** – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace, alcedo@alcedovsetin.cz

Škola pro udržitelný život

Škola pro udržitelný život v roce 2021–2022

Je škola, která aktivně mění své okolí, pomáhá žákům vytvářet si vztah k místu, dává žákům slovo, připravuje je na skutečný život, je otevřená komunitě a mění svět k lepšímu.

Představujete si takto svoji školu? **Každá základní nebo střední škola** se může stát školou pro udržitelný život!

Žáci těchto škol spolu s dalšími partnery z obce přemýšlí o tom, co mohou udělat pro rozvoj své obce nebo okolí školy. Spolu pak postupně realizují navržené změny a tím mění k lepšímu místo, kde žijí a učí se (naplňují **místní Agendu 21**).

Vše se děje s ohledem na udržitelný rozvoj místa i světa a je tak praktickým příkladem naplňování **Cílů udržitelného rozvoje 2015–2030** (Sustainable Development Goals – SDGs) a **Strategického rámce České republiky 2030** na místní úrovni.

Ve Zlínském kraji je do programu zapojena ZŠ Huslenky, připravuje se ZŠ Rožnov p.R., Videčská.

Ministerstvo životního prostředí

Tento projekt je spolufinancován Státním fondem životního prostředí ČR na základě rozhodnutí ministra životního prostředí. www.mzp.cz www.sfrp.cz

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 16/2021

strana 9

Výukové programy, projektové dny a exkurze pro školy

- Centrum ekologické výchovy Žabka při SVČ Klubko Staré Město, www.cevzabka.xf.cz/vp.html
- Centrum Veronica Hostětín, www.hostetin.veronica.cz/skoly
- Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín www.ddmastra.cz/vyukove-programy
- Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole, www.prokrajinu.eu
- Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín, www.muzeumvalasko.cz
Hvězdárna Vsetín www.hvezdarna-vsetin.cz
- Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště, www.parkrochus.cz
www.skanzenrochus.cz
- Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šikula Uherské Hradiště, www.ddmsikula.cz
- Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou, www.bilekarpaty.cz/vis
- LÍSKA, z.s., www.liska-evvo.cz
Financování možné i z tzv. „ŠABLON“. INFORMACE: infoevvo@seznam.cz, 605 806 840

VÝUKOVÉ PROGRAMY LÍSKY PRO MATEŘSKÉ A ZÁKLADNÍ ŠKOLY, ŠKOLNÍ DRUŽINY

Učíme se venku s LÍSKOU

Témata: živá zahrada (ptáci, hmyz), stromy, jarní rostliny, půda, voda apod. v návaznosti na roční období.

Místo konání: zahrada školy, přírodní prostředí

Doporučeno: MŠ, I. st. ZŠ, ŠD, dětská skupina, SVČ

Počet účastníků: 15–28

Rozsah: 1–2 hodiny, možné i jako cyklus 2 a více programů v průběhu roku
Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2021.

Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hravě o původu a zpracování potravin

Ve dvouhodinovém programu se děti prostřednictvím velké deskové hry seznámí s důležitými pravidly při přípravě a skladování potravin a připraví si zdravou svačinku.

Místo konání: třída s přístupem k vodě (mytí rukou, nádobí)

Doporučeno: I. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 15–30

Rozsah: 2 hodiny

PROJEKTOVÉ DNY S LÍSKOU PRO MŠ, ZŠ A ŠD

www.liska-evvo.cz/doc/projektove-dny

Tematický projektový den ve škole i mimo ni na podporu projektové výuky. Přispívá k rozvoji osobních a sociálních kompetencí dětí a žáků.

Zaměření projektové výuky:

- regionální vlastivěda, interpretace místního dědictví,
- regionální udržitelná ekonomika (zemědělství, řemesla) – doporučujeme Školní farmářský den,
- polytechnika, přírodovědná gramotnost (zahrada, voda, odkud se bere jídlo, učení venku, cíle udržitelného rozvoje),
- další dle potřeby MŠ či ZŠ.

Součástí programu je i dodání agendy dle individuální dohody mezi školou a Lískou.

Cenu stanovíme po upřesnění programu.

Školní farmářský den

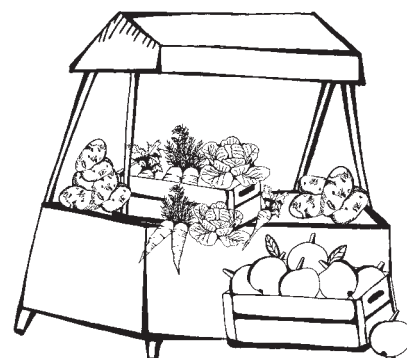
Hlavními tématy celodenního projektového dne je zemědělství, původ jídla, význam sezónních a místních surovin pro přípravu pokrmů, zdravá výživa, zdravý životní styl, regionální produkty, podpora a rozvoj trhu a odbytu biopotravin, místní udržitelná ekonomika, potravinová soběstačnost a bezpečnost.

Dopolední část je zaměřena na vzájemné sdílení a učení („dětí – dětem“), odpolední část jako prezentace výstupů práce dětí rodičům a veřejnosti. Do obou částí programu jsou vloženy ukázky práce farmářů, potravinářských výrobců a řemeslníků.

Místo konání: venkovní areál školy, příp. obce

Doporučeno: ZŠ, příp. MŠ a ZŠ

Škola získá metodiku s příklady dobré praxe, metodickou podporu během přípravy i realizace. Domluvíme účast regionálních výrobců, zajistíme aktivity do programu i propagaci.

VODA – život v každé kapce

Zvýšení znalostí a dovedností v oblasti hospodaření s vodou, příčiny a dopady ohrožení vody, spotřebitelské chování a zodpovědné hospodaření s vodou.

Pedagog získá metodiku a pracovní listy pro práci s žáky před a po výukovém programu, v souladu s projektovou výukou. **K zapůjčení (za manipulační poplatek) je sada pomůcek pro terénní pozorování u vody.**

6. ročník: CESTA VODY

7. ročník: VODA V KRAJINĚ

8. ročník: SPOTŘEBA VODY

Místo konání: učebna, laboratoř

Doporučeno: II. stupeň ZŠ a víceletých gymnázií • **Počet účastníků:** třída

Rozsah: min. 1 hodina + domácí práce žáků před výukovým programem (VP), VP (min. 1 vyučovací hodina) s lektorem, aktivní práce žáků po VP.

Učíme se s POLY – Učíme se venku

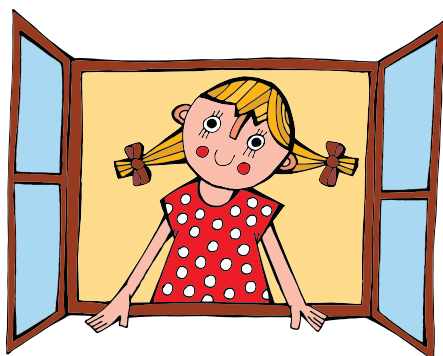
Rozvoj přírodovědné gramotnosti a polytechnických znalostí a dovedností – objevování a pozorování pestré přírody kolem nás.

Společný motivační úvod, 4 a více stanovišť s úkoly (hmyz, ptáci, stromy, semínka, půda, voda, tvary, příběhy jídla, tvoření apod.), hodnocení.

Místo konání: zahrada, venkovní areál školy

Doporučeno: MŠ, I. st. ZŠ, ŠD • **Počet účastníků:** do 60 dětí

Rozsah: 4 vyučovací hodiny (4 x 45 minut)

EXKURZE LÍSKY NA FARMY A K REGIONÁLNÍM VÝROBCŮM

Po vzájemné dohodě zahrnuje dopravu autobusem, komentovanou exkurzi, praktickou činnost, ochutnávku produktů a tematický výukový blok.

Místo konání: farma, dílna či provozovna výrobce s ohledem na dostupnost.

Doporučeno: I. i II. st. ZŠ, ŠD • **Počet účastníků:** 1–2 třídy

Rozsah: min. 90 minut + cesta tam a zpět

Cenu stanovíme po upřesnění programu a trasy exkurze, v návaznosti na počet žáků.

PROGRAM S LÍSKOU PRO ŠKOLU V PŘÍRODĚ, ADAPTAČNÍ POBYT ČI ŠKOLNÍ VÝLET

Po vzájemné dohodě zahrnuje:

- farmářskou stezku – farmářský den,
- stezku objevování přírody – Učíme se venku,
- tematický výukový program, např. VODA – život v každé kapce, Odkud se bere jídlo, Můj den na farmě, Z farmy na náš stůl, Učíme se s POLY,
- terénní exkurze do okolní přírody či na farmu,
- další témata dle potřeby MŠ či ZŠ.

Rozsah programu přizpůsobíme plánu školy.

Cenu stanovíme po upřesnění programu, v návaznosti na počet žáků.

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na

www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas

- **Klimatická soutěž CO2 liga.**
Celoroční program o ochraně klimatu pro 2. stupeň ZŠ/SŠ.
www.CO2liga.cz
- **Ekologická olympiáda středoškoláků,**
14.–16. 10. 2021,
www.prokrajinu.cz

Projekty a kampaně (nejen) pro školy a skupiny dětí

- **Badatelsky orientované vyučování,**
<http://badatele.cz/cz>
- **Fairtradová škola**
www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly

- **Globální rozvojové vzdělávání,**
www.globalnirozvojovjevzdelavani.cz
- **GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program,**
<https://globe-czech.cz/cz>
- **Jeden svět na školách (mediální vzdělávání),**
www.jsns.cz
- **Mezinárodní program Ekoškola,**
<https://ekoskola.cz/cz>
- **Odpovědná škola**
www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola
- **Skutečně zdravá škola,**
www.skutecnezdravaskola.cz
- **Světová škola,**
www.svetovaskola.cz
- **Škola pro udržitelný život,**
www.skolaprozivot.cz
- **Žakovské parlamenty,**
www.skolaprodemokracii.cz

Publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníci

Publikace z edice LÍSKY Oříšek

■ Jak učit POLY.

Podpora rozmanitých forem a metod výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ (polytechnické vzdělávání, EVVO).

Průvodkový program je skřítková holčička POLY, která vás provede tématy **voda, země, vzduch, slunce a zahrada**. Připraven je akreditovaný vzdělávací program pro pedagogy, projektový den pro MŠ či ŠD, metodické a pracovní listy s náměty a návody na praktické aktivity, 5 sad pomůcek.

Informace a objednávky:
infoevvo@seznam.cz, 605 806 840
www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-6

■ Objevujeme a pozorujeme přírodu se skřítkem Lískáčkem, Lenka Pavelčíková, cena 150 Kč.

Objednávky na infoevvo@seznam.cz.
Účtujeme poštovné.

Publikace DDM Škola Uherské Hradiště, zdarma ke stažení na
<http://ddmsikula.cz/index.php/1936-2/>

■ Získejte **123 nových tipů do výuky** z nové knihy paní učitelky Andrey Tláskalové ze ZŠ Zbiroh. Andrea už dlouhá léta podporuje učitele a učitelky v zavádění badatelské metody do výuky.

Více informací o příručce <https://badatele.cz/detail/cz/123-tipu-pro-vyuku-ktera-bavi-deti-i-ucitele>

■ Rostliny okolí lidských sídel

Sada 23 originálních ilustrovaných karet o rostlinách z našeho okolí. Sada je vhodná pro děti i dospělé.

www.prirodadokapsy.cz/poznavaci-sada-karet-rostliny-okoli-lidskych-sidel/

■ Nabídka interaktivních výstav ze Střediska volného času Klubko Staré Město

www.cevzabka.xf.cz/interaktivni_vystavy.html

Pestrost ptačího světa – www.cevzabka.xf.cz/ptaci_svet.html

Bez vody není život – www.cevzabka.xf.cz/voda.html

Příroda a ekologie ve městě – www.cevzabka.xf.cz/priroda_mesto.html

Život s hmyzem – www.cevzabka.xf.cz/hmyz.html

Krajina v proměnách – www.cevzabka.xf.cz/krajina.html

■ 7 filmů a pořadů, které vás odnaučí plýtvat jídlem

<https://zachranjidlo.cz/8214/6-filmu-ktere-vas-odnauci-plytvat-jidlem/>

■ **Kniha Skřítek Kompostík a jeho kamarádi**, Miluška Štefanová, příběhy z jedné zahrady, nakl. Pointa

■ METODIKY UČÍME se VENKU

<https://ucimesevenku.cz/sady-ven/>

Objednávejte v e-shopu www.chaloupky.cz/ucime-se-venku/

■ **Jděte VEN**, inspirativní náměty pro pobyt venku,

www.jdeteven.cz

■ **CITIZEN SCIENCE** – Občanská věda v České republice neboli vědecký výzkum prováděný dobrovolníky nevědci.

Zajímá vás věda, chcete se jí věnovat, ale přitom už nechcete studovat? Přidejte se k nějakému projektu občanské vědy. Stanete se tak spolupracovníkem profesionálních vědců, ale hlavně posunete své vědění zase dál.

Databázi projektů, námětů pro školy, děti a rodiny najdete zde

www.citizenscience.cz

Publikace Klima se mění – a co my?

Co funguje a co spíše škodí, když chceme učit o klimatické krizi? V nové publikaci shrnujeme podrobná doporučení pro rozvoj klimatického vzdělávání v ČR.

Publikace je konečně umístěna na vznikajícím webu Učím o klimatu, kde brzy bude přibývat různorodá podpora pro učitele. I tento počín bude stát za to a jedinečný je už tím, že za ním stojí partnerství řady organizací.

Publikaci najdete zde: <https://ucimoklimatu.cz/publikace/>

Můžete sdílet post na FB:

<https://www.facebook.com/EkoskolaCZ/posts/10159394926485941>

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

- Muzeum v přírodě Rochus, www.skanzenrochus.cz
- Muzeum regionu Valašsko, www.muzeumvalassko.cz
- 14115 Baťův institut Zlín, www.14-15.cz
- Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně, www.muzeum-zlin.cz
- Valašské muzeum Rožnov p. R., Valašský rok, www.vmp.cz
- Informační centrum Velké Karlovice, www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum
- Zvonice Soláň, <https://www.zvonice.eu/>

Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování. Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd. Více na www.veronica.cz či www.umenivibirat.cz

Přírodní zahrady

- Jak na přírodní zahradu poradí Ekologický institut Veronica www.veronica.cz/?id=418
- Kde jsou přírodní zahrady v Česku: www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín, <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- Ekozahrady, <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- Osivo vhodné pro přírodní zahradu nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete odkaz **Jak na školní přírodní zahradu**, www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.
- Časopis Školní zahrada.
Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma časopis **Školní zahrada**. V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedrník. Na webu najdete mimo jiné i interaktivní **mapu školních zahrad**, kam můžete přidat i tu vaši.
- Semínkovna – sázej, sklízej, sdílej
Tak jako se v knihovně půjčují knihy, semínkovna nabízí osivo do vaší zahrádky. Tak jako se do knihovny knihy po přečtení vracejí, tak i při sklizni vaší zeleniny myslte na sdílení sklizených semínek v semínkovně...
Semínkovna = osivo ke sdílení
Iniciativa vznikla v ČR v roce 2015 na podporu svobodného sdílení osiva, semenářství a přírodního zahradničení. Vzorem jí byly francouzské Les Grainotheques a americké The Seedbanks.
Semínkovny, ať už je to skříňka, košíček, krabička ap., jsou místem, kde zahradníci mohou mezi sebou bezplatně sdílet osivo ze svých zahrádek. Osivo by mělo být výhradně v „Bio“ kvalitě, tedy nemořené a z chemicky neošetřovaných rostlin. Mělo by jít o výsledek domácího semenářství. Semínka jsou nabízena bezplatně v malých dávkách pouze pro osobní spotřebu. <https://seminkovny.com/>
V našem regionu najdete Semínkovnu:
Základní škola Vsetín, Rokytnice
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín
e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz
Centrum Veronica Hostětín
Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín
www.hostetin.veronica.cz
Semínkovna Zlín
Family Pointu Zlín na třídě Tomáše Bati 204 (bývalá Knihovna Františka Bartoše).
www.facebook.com/groups/SeminkovnaZlin/

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky, bezobalu

■ Lískový web
www.poctivevyrobene.cz

■ Regionální značky
www.regionalni-znacky.cz

■ Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků. Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.
www.vyrobkyzkraje.cz

■ Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopaníc, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska.**

NOVÝ REGIONÁLNÍ KATALOG BIOPOTRAVIN A EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ PRO SPOTŘEBITELE „Kam pro bio ve Zlínském kraji a na Hodonínsku“
www.iskopanice.cz

■ Mapa českých biopotravin,
<https://kde.lovime.bio/>

Fairtrade (Spravedlivý obchod)

Systém Fairtrade a známka FAIRTRADE

Známka FAIRTRADE označuje výrobky, které splňují sociální, ekonomické a environmentální standardy nastavené mezinárodní organizací Fairtrade International. Zákazníky informuje o tom, že pěstitelé dostali za svou práci spravedlivou a stabilní výkupní cenu, která pokrývá náklady na udržitelné pěstování. Nákupem výrobků s označením FAIRTRADE tak zákazníci přispívají ke zlepšování životních podmínek drobných pěstitelů v zemích globálního Jihu (takzvaných rozvojových zemích). Kromě odpovídající výkupní ceny dostávají pěstitelé zapojení do systému Fairtrade ještě fairtradový příplatek, který mohou použít k investicím do rozvoje svých farem a svých komunit, a to na základě demokratického rozhodování členů komunity.

Fairtrade Česko a Slovensko, z.s.,

je platformou organizací občanské společnosti, které se zabývají etikou obchodu, globálním rozvojem, udržitelnou spotřebou, ochranou životního prostředí a lidských práv. Již od roku 2004 pracujeme na zvyšování informovanosti o principech a smyslu systému Fairtrade. V České republice a na Slovensku zastupujeme globální organizaci Fairtrade International, jsme garantem vysoké kvality a důvěryhodnosti ochranné známky FAIRTRADE. Monitorujeme český a slovenský trh s fairtradovými výrobky a podporou uvědomělé spotřeby napomáháme k tomu, aby se fairtradové výrobky v co nejvyšší míře dostávaly do obchodní sítě v ČR a na Slovensku. Vedle spolupráce s obchodníky působíme také na širokou veřejnost, a to prostřednictvím aktivit, na kterých se podílíme, jako jsou kampaně Fairtradová města, Fairtradové školy nebo happening Férová snídaně. Více na www.fairtrade-cesko.cz.

Fairtrade Česko a Slovensko přináší novinky ze světa Fairtrade

Dopady na pěstitele a situaci celkově sledujte webových stránkách a sociálních sítích Fairtrade Česko a Slovensko
www.liska-evvo.cz/doc/fairtrade-cesko-a-slovensko-prinasi-novinky-ze-sveta-fairtrade
<https://fairtrade-cesko.cz/>

LÍSKA je

- členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**,
- členem **Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>
- místním podporovatelem **Fairtrade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

TŘI MOŽNOSTI PODPORY FAIRTRADE:

SPOTŘEBOU

OSVĚTOU

VZDĚLÁVÁNÍM

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 16/2021

strana 14

Kde LÍSKA pomáhá

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhačovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísni – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětové nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

Chráme mořské želvy

Nádherné tvory, žijící na Zemi více než 110 miliónů let. www.morskezelvy.cz

ZOO Zlín

www.zoozlin.eu/sponzorstvi/
<https://shop.zoozlin.eu/kategorie/2-darky>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Environmentální informační servis LÍSKY

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky**, www.liska-evvo.cz
- **Facebook a Instagram Lísky i osvětových kampaní.**
- **Knihovna**, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- **Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcek k EVVO.**
- **Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
Přehled akcí v regionu i mimo region. Pozvánky na vaše akce, programy, besedy, výstavy, exkurze, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane
- **Aktuální nabídka vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení**, www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele

Kancelář LÍSKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchozí chodbou budovy PETRKLÍČ do dvora, vchodové dveře jsou ze zadní části oranžové budovy, nebo přímo dvorem od budovy OSSZ, od řeky Bečvy).

Otevřeno: pondělí – čtvrtek, 8–15 hodin

Najdete zde **Férový obchůdek s fairtradovými výrobky** – káva, čaj, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité Lukášovy hračky a **knihovnu** s posezením.

www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učit POLY
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK
Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi
Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené
Sdružení Líska / Stromy a my
Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje.
Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 16/2021

strana 15